

ES MERLO BLANC

Açò vol dir que eren un pare i un fill qui s'estimaven molt. Se'ls hi havia mort sa mare, i es fill no tenia més que son pare; amb sa mala sort que son pare es posa malalt. Es posa malalt i ells anaven de doctors, i ses poques medecines que hi havia després els hi donaven per veure si es podia curar, però no hi havia res que li fes bo. Bono, i així un dia ho contava an es seus amics:

--Me passa açò, mon pare està malalt, no li endevinen què és lo que té i no sé què pot ser.

I un des tants li va dir:

-- A tal *puesto*, molt enfora, hi ha un castell i aquest homo des castell té un animal qui es diu es Merlo Blanc i diuen que si pots aconseguir una ploma, una ploma d'ell -però aquest senyor te l'ha de voler donar-, que allò ho passen unes quantes vegades damunt aquí on tens mal i que es mal se'n va.

I diu:

--Què deis ara? Me'n vaig cap a ca nostra i ho contaré a mon pare.

I així, quan arriba a ca seva diu:

--Mon pare, ara m'acaben de dir açò. Que a tal *puesto* hi ha aquest castell amb un homo molt solitari qui té aquest animal qui es diu es Merlo Blanc i fa molt bo per cantar i que, a més, té com una virtut a ses plomes. Però tenc que mester dos dies per anar-hi -ja que llavors havien d'anar a peu pertot.

I son pare diu:

--Si és per açò, no te *sapi* greu, tu me deixes menjar dins ca nostra, me deixes ses coses preparades per un parell de dies, i jo per un parell de dies m'arreglaré. Però tu sí que has d'anar alerta, tu sí que has d'anar alerta perquè açò és un *puesto* que no coneixem i has d'anar amb molta precaució.

I sa qüestió que diu:

--Sí, mon pare, que hi aniré. Estic decidit i ho faré. Avui mateix me n'aniré.

Es matí deixa ses coses aclarides a son pare i ell va agafar un poc de menjar per ell dins un saquet, se *despedeix* de son pare i ja se posa a caminar. Camina que caminaràs, camina que caminaràs, que ja li arriba es fosquet i, un trosset enfora, va veure un llumet molt senzillet, però diu:

--Allò és un llumet! Ara aniré a veure què és es llumet aquest.

I ja tenim que es jove se'n va cap a aquest llumet, fa toc-toc amb sa mà i li van sortir una velleta i un vellet. I fan:

--I tu on vas, estimat, en aquestes hores per aquí?

Quan van veure aquell jove que semblava tan bon al·lot, de presència que tenia, li diuen:

--A on vas? Mira, noltros ja sòm molt vellets i vam néixer aquí i aquí morirem. Però tu, què vas a fer?

I ell els hi va contar:

--Mirau, si me deixàssiu passar aquí aquesta bona santa nit, jo us pagaria lo que me demaneu i demà matí tornaria a prendre, que en sa nit no sé a on me tenc que dirigir, amb aquests camins, i demà matí me n'aniria a veure si ho trob, açò.

I aquells dos vellets diuen:

--I tant. No, dormir tot sol, no; també soparàs aquí amb noltros.

Bé, aquells dos vellets van ser molt amables, van rallar un poc, va sopar i ell els hi va donar prou doblers per dormir i sopar, que no ho volien de cap manera, es vellets, però ell va dir:

--Sí, perquè m'heu fet un favor molt gros i si jo demà dematí m'aixec molt de matinet, tal vegada no mos veurem i avui ja ho deix aclarit, i que vos vagi tot molt bé.

Bono, fa sa nit allà i ell, de bon matí, just va veure que era de dia, ja agafa es saquet que duia i comença a tornar a agafar camí. Camina qui caminaràs, camina qui caminaràs, i venga caminar. I quan va haver caminat fins as migdia, que ja eren la una o així, encara un tros enfora, va veure sa silueta aquesta d'un castell, o li va semblar, i diu:

--Jo és cap allà que he d'anar! Jo tenc que veure si és aquí.

Bono, ja se'n va cap allà amb més idea, perquè allò ja li va donar més idea de veure que veia aquest casat, i venga. I quan va ser mitjan capvespre arriba an aquest castell, un castell molt polit, amb unes portes molt grosses, i sa qüestió és que diu:

--Ara tenc que provar d'obrir, tal vegada estarà tancat.

Però no, va trobar ses portes obertes, i ell entra. Entra, i feia una entrada molt guapa, molt ben posat tot, i una taula amb menjar damunt. I ell diu:

--Açò que deu anar per jo? Jo me posaré a menjar, com que duc doblers, si ve qualcú i m'ho he menjat i no era per jo, jo pagaré lo que puc haver menjat.

I ell es posa a menjar, i *buenas* i *buenas*, i ningú que li sortia i diu:

--No, no, me posaré a menjar -perquè ell ja tenia una bona gana.

Es posa a menjar es primer plat, i quan començava a menjar li ve un moixet, un moix gros, polit.

--Mèu, mèu –li feia. I s'animalet semblava que li demanava menjar.

I diu:

--Idò, hola, tu d'on ets sortit? Espera, espera, farem *mitat* perhom.

I n'hi posava dins d'un plat que hi havia allà damunt, *mitat* per ell, pes moix, i s'altra *mitat* se la menjava ell. Bono, es moixet menjava i així, quan *esteia* en es segon plat, ben igual. Comença a menjar es segon plat i es moixet altra vegada:

-Mèu, mèu.

I diu:

--Idò, que tens més gana? No te preocupis que farem *mitat* perhom.

Dins es mateix plat li posa *mitat* de lo que menjava ell i s'altra *mitat* per ell i li dóna an es moixet, i encara li feia un parell de carícies. I li deia:

--Tens molta gana, eh? Tens molta gana!

Bono, així és que ell va ben dinar i quan acaba de menjar es moix se'n va i, as cap de cinc minuts d'haver-se'n anat es moix, li va sortir un homo gros, ben gros, però normal, no feia cap *asunto* ni cap por, i diu:

--Hola jove. I tu, què véns a cercar per aquí?

--Jo l'hi diré. Mon pare té molt de mal -diu- i anam de doctors i de medecines i no li hem pogut curar; i una persona me va dir que aquí hi havia aquest castell tan guapo i que teníeu un animal qui feia tan bo per cantar i que, a més, ses plomes tenien una virtut de curar es mals.

Ell diu:

--Sí, sí que és ver, t'ho han dit bé an açò. Tu que has vist un moix?

--Sí, senyor.

--Idò, aquell moix era jo qui m'havia transformat en moix per veure quins sentiments tenies tu. I com que ets estat tan bon al·lot seràs s'únic qui t'enduràs sa ploma de moltíssima gent qui ha vingut, perquè tu me n'has donat *mitat* de cada plat de lo que ets menjat. A més, encara m'acariciaves. Perquè jo tenc es do de poder fer tornar pedra es homos de mal cor, i perquè ho creguis -diu- vine amb jo i t'ho mostraré, dins aquesta sala quants n'hi ha.

I aquell, un poc *asustat*, se'n va darrere aquell senyor, arriben dins una sala i hi havia una vintena d'estàtues de persona. Diu:

--Tot açò eren homos com tu, qui venien pes Merlo Blanc; emperò lo que me feien, an es moix qui era jo, és que m'envelaven una coça i "Vés-te'n d'aquí, venga, vés-te'n d'aquí!" I tots feien igual. I jo després els hi vaig dir: "Per malcriats que heu estat, pes mals sentiments, tota sa vida sereu una pedra". I tots són de pedra -diu- i tu te n'aniràs amb sa ploma.

I sa qüestió és que ell es va posar molt content i diu:

--Emperò encara, perquè vegis que no te dic mentides, te faré tornar pedra fins an es genolls; perquè vegis que és ben cert, açò –i ell callava i no deia res, però pensava: "Avam, ja ho veurem".

I així que no va dir ni una paraula a aquell senyor i ell torna pedra fins an es peus, i li diu:

--Ara ja no hi tornaràs més. Ara en diré una altra i es peus, que t'han quedat de pedra, tornaran a quedar així com else tenies. Després vindràs, anirem dins es pati i veuràs quin animal més guapo és es Merlo Blanc.

Quan else va veure a ells, es posa a cantar i diu que era una veu *hermosa* que tenia aquell animal; i que ell, es senyor, va entrar dins una gàbia molt grossa, era boni com si estigués pel camp, però el tenia tancat perquè no pogués fugir, encara que tenia un gran espai de flors i de coses perquè s'animal estigués bé. El va agafar i li va arrabassar una ploma de ses ales. Diu:

--Mira, aquesta ploma és com un tresor que t'endus, perquè sempre que estareu malalts no has de fer més que açò: agafar sa ploma i passar-la per damunt aquí on teniu mal mentres vos faci mal. Quant vos acabi de fer mal, l'agafes, la guardes en un *puesto* que tu *sapis* segur i un altra vegada que no torneu a estar bé la pots tornar a fer servir.

--Vostè -li comença es jove-, vostè no sap s'alegria que me dóna a jo poder anar amb açò a ca nostra i poder veure mon pare curat. Açò és una alegria, jo li vull pagar, m'ha de dir què li dec!

--No me deus res, ni des menjar ni de res, perquè tu has tingut molts bons sentiments i jo, ses persones que tenen bons sentiments -diu-, els hi pag bé.

I sa qüestió és que es van *despedir*:

--Que vagi bé. Moltes gràcies, moltes gràcies -diu es jove a aquell homo. Sempre me'n recordaré, de vostè; sempre me'n recordaré i moltes gràcies.

I aquell dia se'n va anar. I amb açò, as cap d'un dia o un dia i mig, arriba a ca seva i diu:

--Mon pare, m'ha passat açò -i li explica tot açò que jo vos he contat. Ara hem de fer sa prova.

I sa qüestió és que treu sa ploma, que ell la duia ben estojadeta damunt ell, dins sa bossa, dins s'americana, i li comença a fregar sa ploma per damunt sa cama, que son pare tenia molt de mal a sa cama i no podia *casí* caminar. I son pare sa primera vegada i tot diu:

--A jo ja me sembla que no me'n fa tant.

I sa qüestió és que diu:

--Açò ho hem de fer fins que vostè li faci mal, una vegada cada dia.

I açò ho van anar fent quatre o cinc dies, i en es quatre o cinx dies diu:

--Ja no importa que me la freguis més, perquè sa cama no me fa gens de mal i estic ben bo.

Oh alegria que van tenir aquell pare i aquell fill! I ell agafa sa ploma aquella i la guarda com una relíquia dins un caixonet, dins es canterano. I aquí va acabar es *cuento* des Merlo Blanc.